



Achterzijde:

Over de auteur van *Biljarten om half tien* schreef Ward Ruyslinck:

« Hoewel ik Heinrich Böll nooit persoonlijk heb ontmoet, heb ik het gevoel of ik al jarenlang met hem bevriend ben. Ieder boek van hem was een mijlpaal in onze occulte vriendschap, en *Biljarten om half tien*, zijn magnum opus, was de verrassende bezegeling van een geestelijk bondgenootschap, dat mij als lezer zielsgelukkig en als schrijver bijna wanhopig maakte. De lectuur van dit uitzonderlijke, magistrale boek verlamde me. Ik had nagenoeg eenzelfde gevoel als Glinka, toen hij voor het eerst

Beethovens *Negende* hoorde : 'hoger kunnen we niet !'. En toch heeft deze fascinerende, poëtisch-realistische, sociaal-kritische en logisch gebouwde familiechroniek me nader dan ooit tot hem gebracht, tot mijn 'vriend' Böll, de schepper van dit monumentale, moderne, Duitse Proza. Heb ik zelf ook niet van het Sakrament van het Lam gegeten ? Behoor ik zelf niet tot het geslacht van Joseph Fämel, opgroeiend tussen de puinen en littekens van een voorbije oorlog en de vage angst voor morgen – een geslacht, dat nog niet weet wat het met zijn kennis zal gaan doen, 'bouwen of vernielen' ? In één woord : had ik dit boek, deze 'Poetik des Humanen', niet zelf willen schrijven ? Hätt' ich gekönnt...

Het heeft mij altijd diep gekwetst, bijna als een persoonlijke belediging, dat de auteur van deze onvergetelijke roman met hoge literaire kwaliteiten nooit een ernstige kans maakte voor de Nobelprijs. »

ELSEVIERS LITERAIRE SERIE

In een blog van [M.J. Schuurman](#) wordt dit boek uitgebreid beschreven.